

Na západní frontě klid – Erich Maria Remarque (*1898 †1970)

Téma a motiv: Západní fronta v období 1. světové války; Válka, přátelství, protest, snaha, drsnost doby, umírání

Časoprostor: Válečná bojiště západní fronty (hranice Francie a Německa); 1. světová válka

Kompoziční výstavba: chronologická, rozděleno do kapitol (12)
prvky retrospektivy kdy Pavel vzpomíná na minulost

Literární druh a žánr: druh – epika, žánr – román

Vypravěč: vypravěč je vševědoucí | ich-forma | závěr je v er-formě

Postavy:

Pavel Bäumer

- Mladý gymnazista, v 18 letech narukuje se spolužáky do války
- Válka ho změnila k tvrdšímu
- Uprostřed války dostal dovolenou, ale nedokázal se vrátit do běžného života
- Přátelé pro něj znamenali mnoho často pro ně riskoval život
- Silná povaha, soucitný s ostatními

Albert Kropp – Bývalý spolužák Pavla, dostanou se spolu do kláštera, lečí si zranění, nakonec mu amputují nohu a on život vzdává

Müller – Bývalý spolužák, vládčí sebou všude učebnice a sní o maturitě

Katczka – Nejlepší přítel, naučí Pavla, jak se o sebe postarat, je hlavou party

Vyprávěcí způsoby: přímá řeč

Typy promluv: monology (autorovy úvahy nad životem a nesmyslností války), dialogy

Veršová výstavba: nenachází se zde verše

Jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku: spisovný jazyk, hovorové výrazy; převažuje řeč autora

Tropy a figury a jejich funkce ve výňatku:

Nářečí – musili
Přirovnání – tlustý jako křeček v zimě
Personifikace – vítr si hraje
Zdrobnělina – jablíčko
Cizí slova – frajtr (svobodník)
Zastaralá slova – fysika
Hovorová slova – dyť

Kontext autorovy tvorby:

- Literatura první poloviny 20. století
- Období 1. světové války
- Literární úspěch založen na napínavém ději

Literární / obecně kulturní kontext:

- Dílo vzniklo jako reakce na první světovou válku
- Řadí se k meziválečné literatuře
- Generace amerických spisovatelů narozených kolem roku 1900 se označuje jako ztracená generace
- Mezi autory ztracené generace patří
  - Ernest Hemingway (USA) – novela Stařec a moře
  - John Steinbeck (USA) – novela O myších a lidech
  - Francis Scott Fitzgerald (USA) – román Velký Gatsby
  - Další autoři se už sice neřadí ke ztracené generaci, jsou ale také velice významní:
    - Romain Rolland (Francie) – Petr a Lucie
    - Jaroslav Hašek (ČR) – Osudy dobrého vojáka Švejka
    - Franz Kafka (ČR, ale psal německy) – Proměna

Dílo:

Kvůli svému pacifickému postoji se Remarque dostal na listinu zakázaných autorů – mnoho jeho knih bylo spáleno. Emigroval do Švýcarska a následně do Ameriky. Literární úspěch jeho tvorby je založen hlavně na napínavém ději, účinné charakteristice postav a antimilitárním (pacifickém) postoji.

- Stanice na obzoru – příběh mladého automobilového závodníka Kaie, který žije bohémským stylem života a snaží se najít sám sebe, a to za pomoci tří žen
  - Přátelství, rivalita, ženy, povražení a výstřelky společnosti
- Tři kamarádi – román, věnovaný jeho první ženě
  - Příběh se odehrává mezi dvěma světovými válkami
- Cesta zpátky – volné pokračování Na západní frontě klid

Obsah:

Po vypuknutí první světové války se Pavel se svými spolužáky z gymnázia rozhodne na popud svého profesora vstoupit do armády. Po desetinedělním výcviku plném Himmelstossova šikanování prodělávají zákopové boje na západní frontě – v první linii. Pavlovu rotu tvoří až na výjimky mladí a nezkušení chlapci. Časem zjišťují, že už vlastně neumí nic jiného, než bojovat. V zákopech se Pavel setkává i s Himmelstosselem a Kantorkem. Jako první z Pavlových přátel zemře Kemmerich po amputaci nohy. Po odpočinkovém táboře Pavel odjede na měsíční dovolenou domů, kde nachází matku umírající na rakovinu. Pavel je znovu na frontě a při jedné průzkumné hlídce se schová do kráteru od granátu, kam však skočí jeden Francouz Duval a Pavel ho bez váhání zabije, čehož později velmi lituje. Je to první člověk, kterého zabil rukou (předtím jen střílel). Večer se Pavel proplíží zpět na frontu. Müller zemře na přímý průstřel břicha světlicí. Pak Pavlova rota dostává za úkol hlídat vyklizenou vesnici se skladem jídla, kde si alespoň odpočinou. Záhy jsou ale překvapeni dělostřeleckou palbou. Pavel s Albertem jsou zraněni a převezeni do jedné nemocnice, kde Albert po amputaci nohy umírá. Je léto roku 1918. Na frontě je očekávána mohutná ofenzíva. Z Pavlových přátel zbývá už jen Katczinský, který je při jednom útoku postřelen do nohy. Pavel ho na ramenou odnese do nemocnice, kde zjišťuje, že Kat dostal ještě jeden zásah – střepinou do hlavy, na jehož následky na Pavlových zádech zemřel. Pavel Bäumer umírá v září 1918, v tak tichý a klidný den, že oficiální zprávy z fronty už jen oznamují „Na západní frontě klid.“ Smrtí hlavního hrdiny kniha končí (pro zajímavost tj. 2 měsíce před koncem války).